

TURVALLISUUSTIEDOTE I/2011

Tämä turvallisuustiedote korvaa aiemmin annetun Turvallisuustiedotteen 1/2010.

AUTOMAATTILAUKAISIN JA VARAVARJON PAKKOLAUKAISUHIHNA

Koulutus- ja turvallisuuskomitea (KTK) suosittelee sekä varavarjon automaattilaukaisimen (AAD) että varavarjon pakkolaukaisuhihnan (RSL) käyttöä kaikilla hypyillä ja muistuttaa, että useissa tilanteissa RSL on hengen pelastava apuväline. Suomessa tapahtuneissa viimeaikaisissa onnettomuuksissa automaattilaukaisin ja/tai varavarjon pakkolaukaisuhihna olisi mahdollisesti pelastanut hyppääjän. Lisäksi vuosien 1994–2009 välisenä aikana nämä laitteet ovat pelastaneet maailmanlaajuisesti ainakin 914 ihmisen hengen.

[Viite: Suomessa tapahtuneiden hyppyonnettomuuksien tutkintaselostukset (mm. Räyskälä 2003 ja Vaasa 2004), IPC:n AAD Survey Report 2002-2008 sekä poistettu turvallisuustiedote I/2009]

KUVUNKÄSITTELYKOULUTUS, KUVUNKÄSITTELYOPAS JA KUVUNKÄSITTELYKOULUTUSPAKETTI

Suomessa hyppääjien käytössä on kansainvälisen mittapuun perusteella suurella siipikuormalla varustettuja varjoja. Mm. tästä syystä KTK suosittelee kerhoissa järjestettäväksi kuvunkäsittelykoulutusta A/B/C/D-lisenssin hyppääjille.

KTK on julkaissut *Kuvunkäsittelyoppaan* 1.4.2004. Opas on tarkoitettu kaikille hyppääjille kokemustasosta riippumatta. Lisäksi KTK on julkaissut vuonna 2007 Kuvunkäsittelykoulutuspaketin, jonka tarkoituksena on helpottaa kerhoissa tehtävää kuvunkäsittelykoulutusta.

[Viite: Vaaratilanneilmoitukset 2003–2010, varjon valmistajien suositukset sekä poistettu turvallisuustiedote I/2010]

KAMERAKYPÄRÄT JA ÄÄNIKORKEUSMITTARI KUVAUSHYPPYILLÄ

Kamerakypäroiden käyttö on viime vuosina yleistynyt. Lisäksi niitä käytetään yhä pienemmällä hyppykokemuksella. Koska ilmailumääräys tai SIL ry:n ohjeet eivät suoranaisesti aseta kokemusvaatimuksia ilmakehuvaamiselle, KTK kehottaa kerhojen turvallisuuspäälliköitä valvomaan kuvauskaluston asianmukaisuutta ja sen turvallista sekä hyppääjän kokemustason huomioonottavaa käyttöä. Lisäksi suositellaan mahdollisuuksien mukaan kerhoissa järjestettäväksi koulutustilaisuuksia ilmakehuvaamisen turvallisesta aloittamisesta.

Hypättäessä kuvaushyppäjä Koulutus- ja turvallisuuskomitea suosittelee käytettäväksi äänikorkeusmittaria, koska kuvaushyppäillä korkeudentarkkailu unohtuu helposti kuvaajan keskittyessä vain itse kuvaamiseen.

[Viite: Poistettu turvallisuustiedote I/2010]

LASKUVARJON OHJAAMINEN, ERITYISESTI TURBULENTTISESSA KELISSÄ

Suomessa on tapahtunut kaksi kuolemaan johtanutta laskuvarjo-onnettomuutta (Tikkakoski 1995 ja Vaasa 2004), joissa kohtalokkaan tapahtumaketjun ovat aloittaneet matalalla suoritettavat voimakkaat ohjausliikkeet yhdistettynä turbulentiin keliin. Lisäksi on ollut tapauksia, joissa varjoon voimakkailla ohjausliikkeillä aiheutettu vajaatoiminta on johtanut varavarjon käyttöön.

KTK suosittelee, että hyppääjät tutustuvat kuvun valmistajan ja Ilmailuliiton antamiin ohjeisiin kuvunkäsittelystä.

[Viite: Tikkakosken 1995 ja Vaasan 2004 tutkintaselostukset, vaaratilanneilmoitukset 2004 sekä poistettu turvallisuustiedote I/2010]

LASKUVARJON TARKASTUS AVAUKSEN JÄLKEEN

Ilmatilan tarkastuksen jälkeinen laskuvarjon toimintakunnon tarkastus (sisältäen mm. jarrujen avaamisen ohjauskokeiluineen) on syytä suorittaa ennen varavarjotoimenpiteiden päätöskorkeutta 600 metriä. KTK suosittelee, että jokaisella hypyllä tarkastetaan myös, että päävarjon irtipäästöpampula ja varavarjon kahva ovat päävarjon avauksen jälkeen paikallaan tarrassaan ja taskussaan sekä esteettömästi saatavilla.

Rintahihnan löysäämistä varjon varassa ei suositella, koska kahvojen paikat voivat oleellisesti muuttua varavarjotoimenpiteitä ajatellen. **Rintahihnan löysääminen oppilaana on kielletty.**

[Viite: Vaasan onnettomuuden 10.4.2004 tutkintaselostus ja poistettu turvallisuustiedote I/2010]

SUOSITUKSIA VIIMEAIKAISTEN ONNETTOMUUKSIEN JA VAARATILANTEIDEN PERUSTEELLA

Hyppääjän on ennen hypylle lähtöä selvitettävä **maatuulen suunta ja voimakkuus** sekä **päätettävä ensisijainen laskeutumisalue**. Hyppääjän on ennen uloshyppyä tarkistettava uloshyppypaikka.

Hyppääjiä muistutetaan **varavarjotoimenpiteiden oikeasta suorittamisesta**. Päävarjon irtipäästö tehdään ennen varavarjon avaamista, aina samalla tavalla riippumatta vajaatoiminnosta pois lukien alle 300 metrissä tapahtuva varavarjon käyttö.

[Viite: *Hyppääjän loukkaantuminen Räyskälässä 2005 ja Kuopiossa 2010 (jossa hyppääjä laittoi kädet kummallekin kahvalle, mutta veti vahingossa varavarjon irrottamattoman päävarjon sekaan pyörien maahan vajaatoimisella päävarjolla) sekä poistettu turvallisuustiedote 1/2010]*

KTK muistuttaa kaikkia hyppääjiä **matalalla tehtyjen käännösten suurista vaaroista**. Kilpailuissa ja vastaavissa tilanteissa on varottava lisäksi sitä, ettei turvallisuusvara alitu suorituspainneiden takia.

[Viite: *Hyppääjän loukkaantuminen matalan käännöksen takia Turussa 18.6.2005, onnettomuudet ulkomailla ja poistettu turvallisuustiedote 1/2010]*

Hyppääjiä muistutetaan **erityisesti varjon avaamishetkellä stabiilin asennon merkityksestä**. **Avauksia suoraan liu'usta tai muuten kovasta vapaapudotusvauhdista tulee myös välttää**.

Varjon avautumisnopeuteen vaikuttaa erittäin paljon hyppääjän nopeus avaushetkellä, nopeuden hidastaminen liukuasennosta ennen varjon avaamista edesauttaa pehmeitä avauksia huomattavissa määrin.

[Viite: *Poistettu turvallisuustiedote 1/2010]*

PÄÄVARJON PAKKAAMINEN

Päävarjon pakkaamisessa tulee aina noudattaa valmistajan ohjeita ja suosituksia.

[Viite: *Vaaratilanneilmoitukset, Performance Designs: Solving Deployment Problems <http://www.performancedesigns.com/docs/hrdopn.pdf> ja poistettu turvallisuustiedote 1/2010]*

Koulutus – ja turvallisuuskomitea